

ACC. N:R M. 15870 : 1-4

Landskap: Småland Upptecknare: Fabian Karlsson, Väckelsång
Härad: Konga Berättare: " " m. fl.
Socken: Väckelsång Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1963 Född år 1894 i Väckelsång

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Skätning vid sjukdom. s. 1-2.

Fl. 16

Födelsedag och namnsdag. s. 3-4.

Fl. 19

16/11-63

Mätning vid sjukdom.

Gamla personer har berättat att man
före som bot mot en del sjukdomar
har "mätt" den sjuke.

Det var ej vilken som helst till att ut-
föra den där mätningen, utan det skulle
vara en sådan där gammal, som var kunnig
i sådana saker. Det var visst flera "sjuka"
man kunde mäta bort.

Flär följer uppteckning hur man botade
"jeklavärk" eller annan värk. Den kunde
"knytas bort". Den kloka tog en "simme"
(snöre) och mätte den sjuke "på all håll".

För varje mätning knöt hon en knut
på snöret, så det kunde bli många
knutar över hela snöret, en del tät intill
1. varandra, men andra på längre avstånd.

HL 16

Detta snöret skulle den sjukke bära
om livet till han blev bra. Sedan skulle
snöret grävas ner vid en jordfast sten
på norra sidan om boningshuset.

Det lär vanligen ha varit en del törpar-
gummar som åtagit att bota sjukdom
genom måtning av den sjukke. De hade
också en del konster att bota "älstan".

De kunde "skriva bort revormar", och de
kunde "hugga bort knarren", och kände bot
för många andra sjukdomar.

Men det är länge sedan man försökte
sådan sjukdomsbot, troligen finns ej
några nu levande som varit med om
sådant, utan endast hört berättas därom.

Födelsredag och namnsdag.FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Födelsredags- och namnsdagsfirande var
ej så vanligt förr i tiden.
Man kunde på en födelse- eller namns-
dag bjuda andra med samma namn som
var "namne". Gummorna bjöd på kaffe
och kakor, och karlarna firade dagen
med kaffegök.

Om Johanna hade namnsdag eller födelse-
dag, då bjöd hon andra med namnet
Johanna till sig. Vid hennes kaffegille
voro kakorna tilldelade till var och en.
En stor pågad tallrik med olika sorters
kakor sattes vid varje kaffekopp. Det
blev pärlar, tretär och fyrtär m. fl. koppar.
Glade man ej orkat äta upp alla kakorna,
så skulle de överblivna lagas med hem.

HL 19

Glade Kalle namnsdag eller födelsedag,
då fingo andra kallar vara med på hans fest.

Numera skall det vara stora och ståt-
liga födelskalas, som kan bli rätt kostbara
för den som fyller. Men det förekommer
ändast när man fyller jämna tiotal år.

Någon har hand om en lista med penning-
insamling, som med en textad adress åt-
följd av blomsterborg var en deputation
lidigt i stann högtidligt överlämnas
till den som fyller. Det kan också bli
tal, sång och musik och uppläsning av
hyllningsverser. Efteråt kommer jubilar-
kalas, då det kan bli flera tal och lyck-
önskningar. På hemmet för trångt, så kan
det hända rätt en större samlingslokal hyras.

Födelsdagsgäppskningar började omkring år
1920 och har sedan blivit mera allmänna.